

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО
Кафедра психології, педагогіка і філософії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
та методичної роботи

В. В. Костін

09 20 16 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЛОСОФІЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

для усіх спеціальностей

освітній ступень: доктор філософії

КРЕМЕНЧУК 2016

Робоча програма з філософії науково-дослідної діяльності для аспірантів
для усіх спеціальностей.

освітній ступінь - доктор філософії

_____ „___” _____, 2016 року - ___ с.

Розробники: Сергієнко Валентина Василівна, кандидат філос. наук, доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психології, педагогіки і
філософії

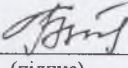
Протокол від. “ 30 ” _____ 129 _____ 2016 року № 1

Завідувач кафедри психології, педагогіки і філософії

 _____ (Білоус Р.М.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

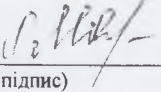
Схвалено методичною комісією КрНУ зі спеціальності 015 «Професійна освіта»

Протокол від. “ 30 ” _____ 08 _____ 2016 року № 1

Голова _____ (Білоус Р.М.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено методичною комісією КрНУ зі спеціальності 051 «Економіка»

Протокол від. “ 31 ” _____ 08 _____ 2016 року № 1

Голова _____ (Масляні О.Г.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

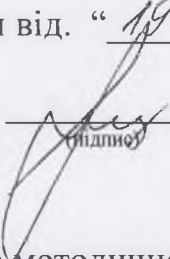
Схвалено методичною комісією КрНУ зі спеціальності 101 «Екологія»

Протокол від. “ 31 ” _____ 08 _____ 2016 року № 1

Голова _____ (Шванець В.М.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено методичною комісією КрНУ зі спеціальності 122 «Комп'ютерні науки і технології»

Протокол від. "19" 09 2016 року № 2

Голова (підпис) Олександр А.В. (прізвище та ініціали)

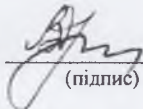
Схвалено методичною комісією КрНУ зі спеціальності 131 «Прикладна механіка»

Протокол від. "28" 06 2016 року № 2

Голова (підпис) Драчов Олександр В.В. (прізвище та ініціали)

Схвалено методичною комісією КрНУ зі спеціальності 132 «Матеріалознавство»

Протокол від. "28" 06 2016 року № 2

Голова (підпис) Драчов Олександр В.В. (прізвище та ініціали)

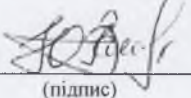
Схвалено методичною комісією КрНУ зі спеціальності 133 «Галузеве машинобудування»

Протокол від. "24" 09 2016 року № 2

Голова (підпис) Маслов О.В. (прізвище та ініціали)

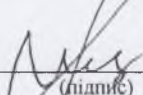
Схвалено методичною комісією КрНУ зі спеціальності 141 «Електротехніка»

Протокол від. "12" 10 2016 року № 2

Голова (підпис) Загена Ю.В. (прізвище та ініціали)

Схвалено методичною комісією КрНУ зі спеціальності 171 «Електроніка»

Протокол від. "19" 09 2016 року № 2

Голова (підпис) Олександр А.В. (прізвище та ініціали)

Схвалено методичною комісією КрНУ зі спеціальності 035.04 «Філологія»
Протокол від. "25" 09 2016 року № 2

Голова [підпис] (Сірко К.А.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено методичною комісією КрНУ зі спеціальності 073 «Менеджмент»
Протокол від. "12" 10 2016 року № 2

Голова [підпис] (Домченко С.І.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	Вечірня форма навчання
Кількість кредитів 4	Для усіх спеціальностей	Нормативна	
Модулів		Рік підготовки: (курс)	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання реферат		Семестр	
Загальна кількість годин - 120		1-й	1-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 6	Освітній ступень: доктор філософії	20 год.	20 год.
		семінарські	
		20 год.	20 год.
		Самостійна робота	
		год.	год.
		80	80
	Вид контролю: (іспит)		

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної і вечірньої форми навчання – 1: 2

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Філософія науково-дослідної діяльності» є: філософський аналіз науки, її структури, історії та методології

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Філософія науково-дослідної діяльності» є:

- сформуванати цілісне уявлення про науку як особливий вид людської діяльності, соціальний інститут і найважливішу сферу сучасної культури, а також про тенденції її історичного розвитку;
- ознайомити з особливим розділом філософського знання – філософією науки;
- ознайомити з методологією наукового дослідження;
- ознайомити зі світоглядними і методологічними основами сучасного наукового знання; нормативними і ціннісними орієнтирами сучасної наукової діяльності.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

- структуру і функції сучасного наукового знання, динаміку і тенденції його історичного розвитку;
- методологію наукового пізнання;
- глобальні тенденції зміни наукової картини світу;
- світоглядні, методологічні та інші філософські підстави сучасного наукового знання;
- різні проблеми, пов'язані з впливом науки і техніки на розвиток сучасної цивілізації;

вміти:

- орієнтуватися в складних філософських питаннях сучасної науки і шляхах їх вирішення;

- застосовувати отримані знання в процесі наукових досліджень;
- передбачувати та аналізувати наслідки наукової діяльності;

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 години 4 кредитів ECTS.

3. Програма навчальної дисципліни

1. Змістовий модуль 1. Поняття науки, її структура, динаміка та історичні етапи розвитку

Тема №1 Наукове пізнання як предмет філософського аналізу.

Філософія науки як нова галузь філософського знання. Феномен науки. Особливості наукового пізнання. Критерії науковості. Проблема істини в науковому пізнанні. Концепції істини.

Тема № 2 Структура наукового пізнання

Основні структурні елементи науки. Емпіричне та теоретичне дослідження та їх форми. Структура і функції наукової теорії. Наукова картина світу та її історичні форми.

Тема №3 Виникнення науки та її основні етапи розвитку.

Передумови виникнення науки. Класичний етап розвитку науки. Некласична наука. Особливості постнекласичної науки.

Тема № 4 Динаміка наукового знання: моделі розвитку

Особливості розвитку науки. Основні моделі розвитку: еволюційна, постпозитивізм. Концепції постпозитивізму: концепція росту знань К. Поппера, концепція змін парадигм Т. Куна, еволюційна модель С. Тулміна, концепція науково-дослідних програм І. Лакатоса, методологічний плюралізм

П. Фейерабенда

2. Змістовий модуль 2. Методи і методологія наукового пізнання. Особливості сучасної науки.

Тема № 5 Методологія наукового дослідження.

Поняття методології. Роль філософії у науковому пізнанні. Діалектика і метафізика. Методи пізнання: емпіричні, загальнологічні, теоретичні. Системний підхід в науковому пізнанні. Специфіка соціального пізнання і його методів.

Тема №6 Особливості сучасного етапу розвитку науки.

Особливості сучасної постнекласичної науки. Синергетика як нова стратегія наукового пошуку. Глобальний еволюціонізм і сучасна картина світу. Соціокультурний вимір наукового знання. Етика науки.

Тема №7 Наука як соціальний інститут.

Наука як соціо-культурний феномен. Наукові співтовариства. Поняття наукової школи. Наука і економіка. Наука і влада. Роль науки в сучасній освіті. Роль науки у вирішенні глобальних проблем.

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ВФН
1	Наукове пізнання як предмет філософського аналізу	2	2
2	Структура науки.	2	2
3	Виникнення науки та її основні етапи розвитку.	2	2
4	Динаміка наукового знання. Наукові революції	4	4
5	Методологія наукового дослідження	4	4
6	Особливості сучасної науки	4	4
7	Наука як соціальний інститут	2	2
	Усього	20	20

5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ВФН
1	Наука і культурі сучасної цивілізації. Роль філософії в науковому пізнанні	6	6
2	Проблема істини в науковому пізнанні. Концепції істини.	4	4
3.	Класичне природознавство і його методологія	6	6
4	Наукова картина світу та її основні форми	6	6
5	Робота Т. Куна. «Структура наукових революцій»	6	6
6	Загальні закономірності розвитку науки. Особливості сучасної науки	6	6
7	Системний підхід в науковому пізнанні	4	6
8	Роль науки в сучасній освіті.	2	2
	Забезпечення індивідуальних завдань (реферат)	20	20
	Забезпечення семестрового контролю (іспит)	20	20
	Усього	80	80

6. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Вечірня форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	сем	лаб	с.р.		л	сем	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	7	8	9	10	11	13
Тема №1. Наукове пізнання як предмет філософського дослідження	10	2	2		6	10	2	2		6
Тема 2. Структура наукового пізнання	8	2	2		4	8	2	2		4
Тема 3. Виникнення науки і її етапи розвитку	10	2	2		6	10	2	2		6
Тема 4. Динаміка наукового знання: морелі розвитку	14	4	4		6	14	4	4		6
Тема 5. Методологія наукового дослідження	14	4	4		6	14	4	4		6
Тема 6. Особливості сучасного розвитку науки	14	4	4		6	14	4	4		6
Тема 7. Наука як соціальний інститут. Роль науки у сучасному світі.	8	2	2		4	6	2	2		4
Тема №8 Роль науки в освіті	2				2					2
ІНДЗ (КР, РГ, к/р)	20	-	-	-	20		-	-	-	20
Семестровий контроль (залік, іспит)	20	-	-	-	20	20	-	-	-	20
Усього годин	120	20	20		80	120	20	20		80

7. Методи навчання

1. Лекції
2. Семінари
3. Підготовка реферату
4. Конспектування першоджерел
5. Робота з інтернет джерелами

8. Методи контролю

1. Перевірка конспектів.
2. Опитування на семінарських заняттях
3. Письмове опитування
4. Тестування
5. Іспит

9. Розподіл балів, що отримують студенти

Приклад для екзамену

Вид занять	Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2				Підсумковий тест (екзамен)	Сума
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
Лекції	1	1	1	2	2	1	1	1	-	10
Семінар заняття.	5	5	5	5	5	5	5	5	-	40
Поточн. контр.:									-	
реферат				7				7		
опитування	2	2	2	2	2	2	2	2		30
Усього									20	100

10. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		

64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

Навчальна та робоча програма, конспект лекцій (Сергієнко В.В. Філософські проблеми наукового пізнання. Навчальний посібник. – Кременчук. Видавничий відділ КрНУ, 2011р. – 103 с.), методичні вказівки щодо підготовки до семінарських занять та виконання самостійної роботи.

12. Рекомендована література

Базова.

1. Добронравова І. С. Філософія і методологія науки : підручник / І. С. Добронравова, Л. І. Сидоренко. – К. : Видавничо-поліграфічний центр „Київський університет”, 2008. – 223 с.
2. Кохановский В. П. Основы философии науки : учебное пособие [для аспирантов] / В. П. Кохановский и др. – [Изд. 5].– Ростов н/Д : Феникс, 2007. – 603 с.
3. Катренко А. В. Системний аналіз об'єктів та процесів комп'ютеризації: навчальний посібник / А. В. Катренко. – Львів : Науковий світ, 2000. – 424 с.
4. Ладанюк А. П. Основи системного аналізу : навчальний посібник / А. П. Ладанюк. – Вінниця : Нова книга, 2004 – 176 с.
5. Лебедев С. А. Философия науки : [учеб. пос. для вузов} / С. А. Лебедев. – М. : Академический проект, 2006. – 736 с.
6. Степин В. С. Философия науки. Общие проблемы / В. С. Степин.– М. : Гардарики, 2005. – 384 с.
7. Степин В. С. Философия науки и техники / В. С. Степин, В. Г. Горохов, М. А. Розов. – М : Гардарики, 1996. – 214 с.
8. Сергієнко В.В. Філософські проблеми наукового пізнання. Навчальний посібник/ В.В. Сергієнко – Кременчук.: Відвничий відділ КрНУ, 2011р. – 103 с.
9. Штанько В. И. Философия и методология науки :[учебное пособие для аспирантов естественнонаучных и технических специальностей] / В. И. Штанько. – Харьков : ХНУРЕ, 2002. – 292 с.

Допоміжна

10. Агацци, Э. Моральное измерение науки и техники / Э. Агацци – М. : МФФ, 1999. – 344 с.

11. Вернадский В. И. Философские мысли натуралиста. Научная мысль как планетарное явление / В. И. Вернадский . – М. : Наука, 1988. – 520 с.
12. Вернадський В. І. О науці. Научне знання. Научне творчість. Научна думка. / В. І. Вернадський – Дубна: Вид. центр „Фенікс”. – 576 с.
13. Гадамер Х-Г. Истина и метод. Основы философской герменевтики / Х-Г. Гадамер. – М. : Прогресс, 1988. – 704 с.
14. Декарт Р. Рассуждение о методе / Р. Декарт / (Избр. произв. в 2 т.) – М. : Мысль, 1989. – 654 с. – Т. 1. – С. 250–296.
15. Князева Е. Н. Основания синергетики / Е. Н. Князева, С. П. Курдюмов . – М. : Алетейя, 2002. – 414 с.
16. Кун Т. Структура научных революций / Т. Кун. – М. : Прогресс, 1977. – 300 с.
17. Пригожин И. Порядок из хаоса. Новый диалог человека с природой / И. Пригожин, И. Стенгерс – М. : Прогресс, 1986. – 432 с.
18. Поппер К. Логика и рост научного знания / К. Поппер. – М. : Прогресс, 1983 – 302 с.
19. Фейерабенд П. Избранные труды по философии и методологии науки / П. Фейерабенд. – М. : Прогресс, 1986. – 542 с.

14. Інформаційні ресурси

Filosof.historic.ru	електронна бібліотека з філософії.
Gumer.info	бібліотека Гумер – гуманітарні науки.
Vphil.ru	журнал „Вопросы философии».
Journal.ph.ras.ru	журнал «Эпистемология и философия науки».
Socionauki.ru/journal/vg/archive	журнал «Век глобализации».